

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU CURRICULUM

PROGRAMĂ ȘCOLARĂ PENTRU CICLUL INFERIOR AL LICEULUI

STUDIUL COMPOZIȚIEI

CLASA A X-A

[CURRICULUM DIFERENȚIAT]

**Filiera vocațională, profil artistic, specializările:
Arte plastice și decorative, Arhitectură, Arte ambientale, Design**

Aprobat prin ordinul ministrului

nr. 5210 / 25.09.2006

București, 2006

NOTA DE FUNDAMENTARE

privind elaborarea programelor școlare pentru clasele a IX-a și a X-a

Programele școlare pentru clasele a IX-a și a X-a, documente reglatoare componente ale curriculumului național au fost elaborate în conformitate cu:

- asumarea de către România a *Planului detaliat de lucru asupra obiectivelor sistemelor educaționale și de formare profesională din Europa*, ratificat de Consiliul European de la Barcelona, în 2002, și a *Declarației miniștrilor europeni ai educației și formării profesionale și a Comisiei Europene cu privire la consolidarea cooperării europene în formarea profesională – „Declarația de la Copenhaga”*, convenită la Copenhaga în 2002;
- obiectivele actuale ale reformei învățământului din România vizând finalitățile, curriculumul și structura învățământului obligatoriu stabilite în conformitate cu prevederile Legii învățământului nr. 84/1995, republicată, cu modificările și completările ulterioare și ale Legii nr. 268/2003 pentru modificarea Legii învățământului nr. 84/1995;
- nevoia de adaptare a curriculumului național la schimbările din structura învățământului preuniversitar: apartenența claselor a IX-a și a X-a deopotrivă la învățământul obligatoriu și la cel liceal;
- valorificarea experienței pozitive privind proiectarea curriculumului pentru învățământul liceal pornind de la competențe ca achiziții finale al învățării, prin care se asigură accentuarea dimensiunii acționale în formarea elevilor.
- rolul și statutul disciplinelor școlare, stabilite în planurile cadru de învățământ aprobate prin ordinul ministrului educației, cercetării și tineretului nr. 5723/ 23.12.2003.

Structurarea noilor planuri cadru de învățământ pentru clasele a IX-a și a X-a pe componentele **trunchi comun** și **curriculum diferențiat** determină organizarea, la nivelul programei școlare, a ofertei educaționale centrale în competențe și conținuturi ale învățării prezentate distinct, pentru fiecare dintre aceste componente.

În aceste condiții, noile programe școlare pentru clasele a IX-a – a X-a au următoarea structură:

- **Notă de fundamentare**, elaborată în scopul prezentării relației dintre programele școlare pentru clasele a IX-a și a X-a și documentele de politică educațională și curriculară pe care acestea se fundamentează;
- **Notă de prezentare**, în care se detaliază rolul disciplinei de învățământ și statutul specific al acesteia în cadrul curriculumului național, precum și contribuția disciplinei de învățământ la cele opt domenii de competențe cheie stabilite la nivel european;
- **Competențe generale**, cu un nivel accentuat de complexitate, definite pe o disciplină de învățământ sau, după caz, pe o categorie de discipline de învățământ, pentru a evidenția achizițiile finale de învățare ale elevilor la sfârșitul învățământului obligatoriu și/ sau pentru a orienta pregătirea de specialitate a acestora;
- **Valori și atitudini**, finalități de natură axiologică, urmărite prin studiul disciplinei, definite pentru învățământul liceal;
- **Competențe specifice - conținuturi**, nucleul funcțional al programei școlare, definit pentru fiecare an de studiu;
- **Sugestii metodologice**, elaborate pentru a orienta proiectarea demersului didactic adecvat competențelor, valorilor și atitudinilor prevăzute în programele școlare.

NOTĂ DE PREZENTARE

Disciplina *Studiul compoziției* se studiază în cadrul curriculum-ului diferențiat, pe parcursul a 2 ore pe săptămână, la specializările: **Arte plastice, Arte decorative, Arhitectură, Arte ambientale, Design.**

Prin intermediul compoziției, elevii învață să configureze, să ordoneze structuri plastice elaborate, cu aplicabilitate largă, urmând ca, prin aprofundare, să se ajungă la specializări.

Prezentul curriculum continuă abordarea studiului compoziției ca pe un proces coerent, prin care, plecând de la abstracția elementelor de limbaj plastic, trecând prin combinațiile care fac din acestea lucruri concrete sau forme abstracte, se ajunge la un univers al expresiei vizuale, elaborat conștient.

Elementele de limbaj plastic, alături de mijloacele de expresie plastică, într-un ansamblu compozițional intenționat, determină producerea de forme plastice, cu mesaje artistice purtătoare de sens.

O astfel de abordare ar trebui să ducă la un proces de îmbogățire a experienței de cunoaștere specifică domeniului, pentru ca aceasta să pregătească și să amplifice potențialul de exprimare artistică proprie.

COMPETENȚE GENERALE

1. Utilizarea elementelor de limbaj plastic
2. Transpunerea elementelor din spațiul real, obiectiv, în spațiul plastic
3. Exprimarea plastică, utilizând materiale, instrumente și tehnici specifice artelor plastice

VALORI ȘI ATITUDINI

- ✓ Motivația pentru însușirea limbajului plastic și pentru inițierea în utilizarea tehnicilor artistice
- ✓ Manifestarea interesului pentru realizarea operelor de artă plastică, decorativă și ambientală
- ✓ Manifestarea inițiativei în aprecierea critică a operei de artă (compararea propriului punct de vedere cu părerile celorlalți)
- ✓ Disponibilitatea pentru perceperea universului real, obiectiv, și pentru transpunerea acestuia în limbaj plastic
- ✓ Motivația pentru ocrotirea și punerea în valoare a patrimoniului artistic național și universal
- ✓ Disponibilitatea pentru cultivarea capacităților estetice ca fundament pentru participarea la viața culturală
- ✓ Manifestarea interesului pentru aprofundarea sistematică a diverselor forme de expresie ale artelor plastice

COMPETENȚE SPECIFICE ȘI CONȚINUTURI

1. Utilizarea elementelor de limbaj plastic

Competențe specifice	Conținuturi
1.1. Armonizarea elementelor de limbaj plastic independente sau asociate, în cadrul diferitelor tipuri de compoziție	- Relații între tipul de compoziție și elementele de limbaj plastic utilizate. Rime plastice.
1.2. Dozarea cantităților și a calităților în suprafață și în spațiu, în funcție de rezultatul urmărit	- Raporturi cantitative și calitative pe o suprafață sau în spațiul plastic
1.3. Îmbogățirea semnificațiilor elementelor de limbaj plastic, prin integrarea acestora în compoziție, pe baza unor principii	- Cantități și greutatea valorice, cantități și intensități cromatice, relații dimensionale și spațiu. Principii de configurare.

2. Transpunerea elementelor din spațiul real, obiectiv, în spațiul plastic

Competențe specifice	Conținuturi
2.1. Decodificarea realității obiective, în scopul identificării și al utilizării unor modele de organizare din natură	- Principii de organizare din natură: ritmuri, relații armonice etc.
2.2. Structurarea spațiului și a suprafeței pornind de la modele ale lumii obiective	- Armonia părții și a întregului, în organizarea spațiului bi- și tri-dimensional

3. Exprimarea plastică, utilizând materiale, instrumente și tehnici specifice artelor plastice

Competențe specifice	Conținuturi
3.1. Elaborarea imaginii plastice expresive, pe o suprafață sau într-un spațiu date	- Principii de organizare a spațiului plastic, folosind energii și tensiuni de valoare și/sau de culoare și/sau de volum.

CONȚINUTURI

- Relații între tipul de compoziție și elementele de limbaj plastic. Rime plastice
- Raporturi cantitative și calitative pe o suprafață sau în spațiul plastic
- Cantități și greutatea valorice, cantități și intensități cromatice, relații dimensionale și spațiu. Principii de configurare
- Principii de organizare din natură: ritmuri, relații armonice etc.
- Armonia părții și a întregului în organizarea spațiului bi- și tridimensional
- Principii de organizare a spațiului plastic, folosind energii și tensiuni de valoare și/sau de culoare și/sau de volum.

SUGESTII METODOLOGICE

În parcurgerea conținuturilor, în studiul compoziției, se va urmări îmbinarea metodei exercițiului cu demonstrația teoretică și practică, precum și utilizarea conversației euristice, pentru asigurarea *feed-back*-ului și pentru dezvoltarea competențelor generale și a celor specifice.

În activitatea cu elevii, se recomandă următoarele tipuri de exerciții:

- de relaționare a elementelor de limbaj plastic, în organizarea spațiului plastic;
- de descifrare a diferitelor tipuri de compoziții;
- de organizare compozițională a spațiului plastic, pornind de la întâmplător la rațional;
- de expresivizare a elementelor de limbaj, prin diferite tehnici;
- de compunere în tehnici mixte;
- de studiere a structurilor compoziționale;
- de aplicare a principiilor și a regulilor care stau la baza compoziției;
- de documentare din structuri compoziționale clasice, prezentate în cadrul disciplinei *Istoria artelor*.